

Võõrdepõrsaste ja kesikute kasvu dünaamikast tootmisfarmis

Pm-mag Varpo Vare, emeriitprof Olev Saveli
EMÜ VLI

Tegemist on täistsüklilise tootmisfarmiga, kus uurimise alla võeti 31- ja 38-päevaste võõrdepõrsaste (kaalumisperiood 1.06.08–15.09.08) ja 104–116-päevaste kesikute (kaalumisperiood 05.03.08–05.09.08) keskmised kehamassid ja massi-iibed ööpäevas.

Võõrdepõrsaste ja kesikute kaalumistulemusi võrreldi Taani ja Belgia kirjandusallikatega.

Võõrdepõrsaste grupid kaaluti kesikulauta paigutamisel. Kesikute ümberpaigutamisel võeti kaalumisele igas vanuses üks grupp, sest tehnoloogiliselt pole farmis võimalik kõiki kaaluda. Tulevikus tuleb see probleem lahendada, sest siis saaks kasvukiirusest täpsema ülevaate.

Põrsad võõrutatakse farmis 25 päeva vanuselt reedesel päeval ja jäetakse poegimissigalasse veel nädalaks kuni kaheks, sest ühes osakonnas poegivad kahe voo emised. Kesikusigalasse viiakse tavaliselt neljapäeval, seega ühes

poegimise osakonnas on 31- ja 38-päevased võõrdepõrsad. Põrsad grupeeritakse 20 kaupa sulgudesse.

Võõrutusel kasutatakse graanulsööta, mida antakse isu järgi nädal enne võõrutust kuni kuue nädala vanuseks saa-

Foto 1. Valgete tõugude ristandpõrsad

(A. Tänavots)

miseni. Seejärel minnakse kesikusigalas sujuvalt üle vedelsöödale. Graanuleid saavad põrsad väikestest kuivsöödaautomaatidest, mis eemaldatakse kolmandal päeval pärast vedelsöödale üleminekut. Vett saavad põrsad nippeljootjatest. Kesikusigalas antakse põrsastele lisaks vedelsöödale nippeljootjatest nõrgalt hapestatud vett.

Kesikuid peetakse kesikusigalas 100 päeva vanuseni. Üleminek sõltub nuumikusigalas vaba osakonna olemasolust. Vahel jäävad kesikud mõneks nädalaks kauem kesikusigalasse, mida on näha ka kaalumistulemustest. Majanduslikult on see kahjulik, sest sööt on selle vanuse kohta liiga kallid ja kesikutel tekib sulgudes ruumipuudus, sellest aga stress. Selle tagajärjel väheneb ööpäevane massi-iive ja võivad tekkida tervisehäired. Tootmisfarmis renoveeritakse praegu vana nuumikulautu, mis tulevikus võimaldaks kesikuid varem (70–80-päevaselt) üle viia nuumikusigalasse.

Tabel 1. Võrdepõrsaste kaalumistulemused (kg)

Vanus päeva	Arv	Kogumass	Keskmine mass	Belgia	Taani
31	385	2963	7,69	8,3	7,8
38	542	4731	8,72	10,5	8,8

Kui võrrelda 25-päevaselt võõrutatud põrsaste kaalu 31- ja 38-päevaselt võõrutatutega (olid ühe nädala pärast võõrutust poegimisosakonnas), on näha, et vanemad põrsad on hästi kasvama hakanud (tabel 1). Loomulikult tuleb arvestada, et esimesel nädalal pärast võõrutust võtavad põrsad kaalust maha, kuni on nad uue söödaga harjunud, ja teisest nädalast hakkab massi-iive suurenema. Seda on näha ka vanemate põrsaste kaalumistulemustest. Võrreldes Taani andmetega on tootmisfarmi näitajad praktiliselt samad, Belgias on aga võrdepõrsa kehamass suurem.

Kui võrrelda tabelite 3 ja 4 andmeid, on näha, et 38-päevaselt üleviidud võrdepõrsaste juurdekasv on suurem kui 31-päevaselt üleviidutel. Juurdekasvu vahed aga ei ole väga suured, seega sobib süsteem hästi ka noorematele põrsastele.

Foto 2. Pjetraani, djuroki ja hämpširi tõugude ristandpõrsad
(A. Tänavots)

Foto 3. Nuumkesikud

(A. Tänavots)

Tabel 2. Kesikute kaalumistulemused (kg)

Vanus päeva	Arv	Kogumass	Keskmine mass	Belgia	Taani
104–106	55	2463	44,78	42,3–43,6	49,5–51,1
107–108	58	2800	48,20	44,1–44,7	51,9–52,7
114–116	92	5025	54,60	48,1–49,3	57,6–59,3

Kesikute kaalumistulemusi võrreldes (tabel 2) on näha, et igas vanusegrupis jääb tootmisfarmi kesikute keskmine kehamass Belgia ja Taani keskmiste näitajate vahele.

Tabel 3. 31-päevaselt võõrutatud põrsaste juurdekasv 106., 108. ja 116. päevani

Vanus päeva	Alg- ja lõppmass, kg	Juurdekasv, kg	Päevi	Massi-iive g/ööp
106	7,69–44,78	37,09	75	494
108	7,69–48,20	40,51	77	526
116	7,60–54,60	46,90	85	551

Tabel 4. 38-päevaselt võõrutatud põrsaste juurdekasv 106., 108. ja 116. päevani

Vanus päeva	Alg- ja lõppmass, kg	Juurdekasv, kg	Päevi	Massi-iive g/ööp
106	8,72–44,78	36,06	68	530
108	8,72–48,20	39,48	70	564
116	8,72–54,60	45,88	78	588

Kokkuvõtteks võib öelda, et tootmisfarmis on võimalik saavutada varasel võõrutusel häid tulemusi, kuid paremini kasvab võrdepõrsas, kes oli kauem poegimislaudas. Et kesikusigalas on põrandaküte ja head tingimused, kasvavad seal hästi ka 31-päevaselt võõrutatud põrsad. Tähtis on, et kesikulauda mikrokliima oleks stabiilne aastaringiselt, muidu on tagasilöögid kiired tulema.